ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 14. janvārī[1]

Apvienotās lietas C-260/14 un C-261/14

Județul Neamț (C-260/14),
Județul Bacău (C-261/14)
pret
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

(Curtea de Apel Bacău (Bakeu Apelācijas tiesa, Rumānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Savienības finanšu interešu aizsardzība — Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 — Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) — Regula (EK) Nr. 1083/2006 — Līguma slēgšanas tiesības, ko piešķir struktūrfondu saņēmējs, rīkojoties kā līgumslēdzēja iestāde, subsidētas darbības īstenošanai — "Pārkāpuma" vai "neatbilstības" jēdziens — "Savienības tiesību aktu pārkāpuma" kritērija tvērums — Iepirkuma procedūrai noteiktie kritēriji, kas ir pretrunā valsts tiesību aktiem — Dalībvalstu noteikto finanšu korekciju būtība — Administratīvie pasākumi vai sodi

1. Vai tas, ka līgumslēdzēja iestāde, kura ir struktūrfondu saņēmēja, neievēro valsts noteikumus par valsts līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu attiecībā uz tādas darbības izpildi, uz kuru attiecas finansējums, ir "pārkāpums" Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/1995[2] izpratnē vai "neatbilstība" Regulas (EK) Nr. 1083/2006[3] izpratnē?

2. Vai attiecīgā gadījumā dalībvalstu veiktās finanšu korekcijas, lai atgūtu nepamatoti iegūto labumu, šo regulu izpratnē ir administratīvi pasākumi vai sodi?

3. Tādi pēc būtības ir jautājumi, kurus *Curtea de Apel Bacău* (Bakeu Apelācijas tiesa) uzdod šajās lietās.

4. Šie jautājumi tika uzdoti saistībā ar strīdu starp attiecīgi *Județul Neamț* (Njamcas teritoriālā vienība) (lieta C-260/14) un *Județul Bacău* (Bakeu teritoriālā vienība) (lieta C-261/14), kuras ir saņēmušas Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) iemaksātu finansējumu, un *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice* (Reģionālās attīstības un valsts pārvaldes ministrija), kura ir par šā piešķīruma izmantošanas pārvaldību un kontroli reģionālajā līmenī atbildīgā iestāde. Šī iestāde uzskatīja, ka Njamcas teritoriālā vienība un Bakeu teritoriālā vienība, piešķirot valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, nav ievērojuši publiskā iepirkuma noteikumus valstī, kas saistīti ar to darbību īstenošanu, kuras saņēmušas finansējumu, un tāpēc nolēma atcelt un atgūt 5 % no piešķirtā finanšu atbalsta. Tad Njamcas teritoriālā vienība un Bakeu teritoriālā vienība apstrīdēja šo finanšu korekciju likumību, atgādinot, ka atbilstīgi Regulai Nr. 2988/95 un Regulai Nr. 1083/2006 "pārkāpums" it īpaši nozīmē Savienības tiesību normas pārkāpumu.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Padomes 1995. gada 18. decembra Regula par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 1. lpp.).

3 — Padomes 2006. gada 11. jūlija Regula, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (OV L 210, 25. lpp.).

5. Iesniedzējtiesa pamatlietās vēlas noskaidrot vai, ņemot vērā Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta un Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta noteikumus, tas, ka struktūrfondu subsīdijas saņēmējs, rīkojoties kā līgumslēdzēja iestāde, neievēro tikai valsts noteikumus, ir pārkāpums, attiecībā uz kuru ir jāveic finanšu korekcijas.

6. Šajos secinājumos es izklāstīšu iemeslus, kāpēc pārkāpums struktūrfondu līdzfinansētā darbībā, manuprāt, *stricto sensu* nevar attiekties tikai uz Savienības tiesību pārkāpumu.

7. Aizsargāt Savienības finanšu intereses un nodrošināt darbības programmu [4] efektivitāti, likumīgi un atbilstīgi izmantojot struktūrfondus, ir mērķi, ko lietderīgi var sasniegt tikai tad, ja finansējums attiecas uz darbībām un izdevumiem, kuru likumību nevar apstrīdēt ne attiecībā uz Savienības tiesību aktiem, ne attiecībā uz valsts tiesību aktiem.

8. Tādēļ es ierosināšu Tiesai nospriest, ka tas, ka līgumslēdzēja iestāde, kas saņem struktūrfondu finansējumu, piešķirot valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, neievēro valsts noteikumus par valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, lai veiktu subsidētu darbību, var tikt uzskatīts par "neatbilstību" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē, ciktāl šīs darbības rezultātā ir nodarīts kaitējums vai varētu nodarīt kaitējumu Eiropas Savienības vispārējam budžetam, prasot segt nepamatotus izdevumus.

9. Es šajā ziņā norādīšu, ka šāda interpretācija tikai paātrina saistībā ar jauno struktūrfondu regulējumu ieviesto grozījumu ieviešanu.

10. Saistībā ar to finanšu korekciju būtību, kas dalībvalstīm ir jāveic atbilstīgi Regulas Nr. 1083/2006 98. panta 2. punktam, es atsaukšos uz Tiesas pastāvīgo judikatūru, atbilstīgi kurai pienākums atmaksāt nepamatoti gūtu labumu, kas saņemts, izmantojot neatbilstīgu praksi, nav sods.

I – **Savienības tiesības**

A – *Savienības finanšu interešu aizsardzība*

11. Regulas Nr. 2988/95 preambulas otrais, trešais, ceturtais un piektais apsvērums ir formulēti šādi:

"tā kā lielākā daļa Kopienas izdevumu saņēmēju rokās nonāk ar dalībvalstu starpniecību;

tā kā sīki izstrādātie noteikumi par [..] decentralizēto [finanšu] vadību un līdzekļu izmantošanas uzraudzību izklāstīti atšķirīgos katrai attiecīgai Kopienas politikai izstrādātos noteikumos; tā kā tomēr visās jomās jāapkaro darbības, kas kaitē Kopienu finansiālajām interesēm;

tā kā, lai efektīvi apkarotu krāpšanu, kas kaitē Kopienu finansiālajām interesēm, visās Kopienas politikas jomās jāievieš vienots tiesību normu kopums;

tā kā šai regulai atbilstošajos nozaru noteikumos paredzēta nelikumīga rīcība un ar to saistītie administratīvie pasākumi un sodi".

4 — "Darbības programma" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 1. punkta izpratnē ir "dokuments, kuru iesniedz dalībvalsts un apstiprina Komisija un kurā izklāsta attīstības stratēģiju, izmantojot saskaņotu prioritāšu kopumu, kuras īstenojamas ar atbalstu no fonda vai – konverģences mērķa gadījumā – no Kohēzijas fonda un ERAF".

12. Šīs regulas I sadaļas "Vispārēji principi" 1. pantā noteikts:

"1. Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzībai ar šo tiek pieņemti vispārīgi noteikumi par vienveida pārbaudēm un administratīviem pasākumiem un sodiem, kas saistīti ar Kopienas tiesību pārkāpumiem.

2. "Pārkāpums" nozīmē Kopienas tiesību normas pārkāpumu, ko rada kāda saimnieciskās darbības subjekta rīcība vai nolaidība, kas kaitē vai varētu kaitēt Kopienu budžetam vai to pārvaldītiem budžetiem, mazinot vai zaudējot ienākumus no Kopienu vārdā tieši izveidotajiem pašu resursiem vai veicot nepamatotus izdevumus."

13. Minētās regulas 2. pantā precizēti administratīvu pasākumu un sodu īstenošanai piemērojamie noteikumi. Tajā norādīts, ka:

"1. Administratīvās pārbaudes, pasākumus un sodus piemēro tiktāl, ciktāl tie vajadzīgi, lai nodrošinātu Kopienas tiesību aktu pareizu piemērošanu. Tiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem ar nodarījumu un jāattur no pārkāpumiem, tādējādi pietiekami jāaizsargā Kopienas finansiālās intereses.

2. Nav piemērojami administratīvi sodi, kas Kopienas tiesību aktos nav bijuši paredzēti pirms notikušā pārkāpuma. Ja Kopienas noteikumi, kas paredz administratīvus sodus, vēlāk ir grozīti, ar atpakaļejošu spēku piemēro saudzīgākos noteikumus.

3. Kopienas tiesību aktos nosaka, kādiem un ar kādu darbības jomu jābūt administratīvajiem pasākumiem un sodiem, kas vajadzīgi konkrēto noteikumu pareizai piemērošanai, ņemot vērā pārkāpuma veidu un smagumu, piešķirto vai saņemto labumu un atbildības pakāpi.

[..]"

14. Regulas Nr. 2988/95 II sadaļas "Administratīvie pasākumi un sodi" 4. pantā administratīvajiem pasākumiem un sodiem piemērojamie noteikumi precizēti šādi:

"1. Pārkāpuma gadījumā nelikumīgi iegūtais labums atgūstams:

— uzliekot pienākumu samaksāt vai atmaksāt summas, kas nav samaksātas vai ir nelikumīgi saņemtas,

— pilnīgi vai daļēji liedzot garantijas, kas dotas, atbalstot lūgumu piešķirt labumu, vai avansa saņemšanas brīdī.

2. Piemērojot 1. punktā minētos pasākumus, atgūst tikai iegūtos labumus, un, ja tā paredzēts, procentus, ko var noteikt pēc vienotas likmes.

3. Ja konstatēts, ka darbības nolūks ir iegūt labumu pretēji attiecīgajā gadījumā piemērojamo Kopienas tiesību aktu mērķiem, labuma saņemšanai vajadzīgos apstākļus radot mākslīgi, šo labumu atbilstoši gadījumam nepiešķir vai atsauc.

4. Šajā pantā paredzētie pasākumi nav uzskatāmi par sodiem."

15. Šīs regulas 5. pants, kurā paredzēti noteikumi, kas piemērojami administratīvajiem sodiem, ir formulēts šādi:

"1. Par tīšu pārkāpumu vai pārkāpumu nolaidības dēļ var uzlikt šādus administratīvus sodus:

a) administratīvu naudassodu;

b) maksājumu, kas ir lielāks par nelikumīgi iegūtajām vai ieturētajām summām, vajadzības gadījumā pierēķinot procentus [..]

c) Kopienas noteikumos piešķirta labuma pilnīgu vai daļēju atcelšanu [..]

[..]."

B – *Noteikumi, kas piemērojami darbībām, ko līdzfinansē no struktūrfondiem*

16. ERAF ir viens no struktūrfondiem, ko izveidojusi Eiropas Komisija, lai stiprinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju Savienībā saskaņā ar LESD 174. pantā minēto mērķi. Šis fonds galvenokārt veicina ekonomisko, sociālo un teritoriālo atšķirību mazināšanu, kas it īpaši radušās atpalikušos reģionos un reģionos, kuros notiek ekonomikas pārveide un kur ir strukturālas grūtības, it īpaši līdzfinansējot valsts investīcijas, kas īstenotas uzņēmumos un infrastruktūrās, kas saistītas ar pētniecību un inovācijām, vidi, enerģētiku un transportu, veselības aprūpes pakalpojumiem un izglītību.

17. Tieši tāpat kā ar tās priekšgājēju – Regulu (EK) Nr. 1260/1999 [5] – ar Regulu Nr. 1083/2006 ir ieviests to noteikumu un procedūru kopums, kas piemērojams ERAF, Eiropas Sociālā fonda (ESF) un Kohēzijas fonda finansiālajam atbalstam.

18. Dalībvalstis un Komisija ir atbildīgas par to struktūrfondu vadību un finanšu kontroli, uz kuriem attiecas dalīta pārvaldība. Tomēr tieši dalībvalstis ir pirmām kārtām atbildīgas par to darbību, kas veiktas saistībā ar darbības programmu, īstenošanu un kontroli, kā arī par neatbilstību atklāšanu un labošanu.

19. Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punktā Savienības likumdevējs jēdzienu "neatbilstība" definē kā "jebkur[u] Kopienas tiesību aktu pārkāpum[u], kas noticis saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Eiropas Savienības vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu".

20. Šīs regulas 60. un 61. pantā Savienības likumdevējs nosaka principus, kas piemērojami vadības un kontroles valsts sistēmām.

21. Turpmāk minētās regulas 98. pantā ir precizēti dalībvalstīs noteiktajām finanšu korekcijām piemērojamie noteikumi. Tā 2. punkta pirmajā daļā noteikts:

"Dalībvalstis veic vajadzīgās finanšu korekcijas saistībā ar konkrētām vai sistemātiskām neatbilstībām, kas konstatētas darbībās vai darbības programmās. Dalībvalstīs veiktās korekcijas izpaužas kā visa vai daļēja valsts ieguldījuma darbības programmā atcelšana. Dalībvalstis ņem vērā nelikumību būtību un smagumu, kā arī Fondam radītos finanšu zaudējumus."

22. Regulas Nr. 1083/2006 īstenošanas noteikumi ir noteikti Regulā (EK) Nr. 1828/2006 [6].

5 — Padomes 1999. gada 21. jūnija Regula, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem (OV L 161, 1. lpp.).

6 — Komisijas 2006. gada 8. decembra Regula, kas paredz noteikumus par to, kā īstenot Regulu (EK) Nr. 1083/2006 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1080/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu (OV L 371, 1. lpp., un labojums – OV 2007, L 45, 3. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2009. gada 1. septembra Regulu (EK) Nr. 846/2009 (OV L 250, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1828/2006").

23. Regula Nr. 1083/2006 no 2014. gada 1. janvāra tika atcelta ar Regulu (ES) Nr. 1303/2013[7], ko es pirms savas analīzes noslēgšanas īsumā aplūkošu.

II – **Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi**

24. 2007. gada 12. jūlijā Komisija apstiprināja ar ERAF saistītu reģionālās darbības programmu Rumānijai 2007.–2013. gada periodam. Kopējais šīs programmas budžets ir gandrīz EUR 4,38 miljardi un Kopienas atbalsts sasniedz EUR 3,7 miljardus[8].

25. No valsts lietas materiāliem[9] izriet, ka reģiona darbības programmas ERAF līdzfinansējuma apmērs sasniedz 84 % (EUR 3 726 021 762). Šajās lietās attiecīgajam finansējumam ir jāveicina šīs programmas 3. prioritārā virziena īstenošana (EUR 657 530 000), kura mērķis it īpaši ir uzlabot veselības aprūpes un izglītības infrastruktūras, lai uzlabotu iedzīvotāju piekļuvi svarīgākajiem pakalpojumiem.

26. Njamcas teritoriālā vienība (lieta C-260/14) un Bakeu teritoriālā vienība (lieta C-261/14) ar Reģionālās attīstības un tūrisma ministriju (*Ministerul Dezvoltarii Regionale şi Turismului*) kā reģionālās darbības programmas vadības iestādi šo divu darbību īstenošanai noslēdza finansējuma līgumu.

27. Saistībā ar lietu C-260/14 finansējuma līguma mērķis ir izglītības centra atjaunošana, paplašināšana un modernizācija. Njamcas teritoriālā vienība, kas ir finansējuma saņēmēja, rīkojoties kā līgumslēdzēja iestāde, organizēja iepirkuma procedūru valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai par publisko revīziju par aptuveni EUR 20 264,18, kā rezultātā tika noslēgts līgums par revīzijas pakalpojumu sniegšanu par EUR 19 410,12.

28. No Tiesai iesniegtajiem pierādījumiem izriet, ka saistībā ar šo procedūru Njamcas teritoriālā vienība izvirzīja noteikumus attiecībā uz pretendentu profesionālo kapacitāti, kurus Reģionālās attīstības un valsts pārvaldes ministrija, ņemot vērā valsts tiesību aktus, atzina par nelikumīgiem.

29. Attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana tika pakļauta, pirmkārt, tam, ka pretendentam ir jāiesniedz līgums, kas noslēgts pēdējo trīs gadu laikā ar tādu pašu mērķi, kāds ir šajā valsts līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, un, otrkārt, tā rīcībā vajadzēja būt kvalitātes vadības sistēmu vadītājam celtniecības nozarē.

30. Reģionālās attīstības un valsts pārvaldes ministrija pirmo noteikumu atzina par tādu, kas ir pretrunā brīvas konkurences principam, uzskatot, ka ikvienam saimnieciskās darbības subjektam ir jāatļauj īpašā līguma jomā piedalīties iepirkuma procedūrā, līgumslēdzējai iestādei, kas darbojas kā iestāde, kura saņēmusi attiecīgo finansējumu, nenosakot finansējuma avotu par kritēriju tiesībām saņemt finansējumu. Attiecībā uz otro noteikumu tā nosprieda, ka, ņemot vērā konkursa būtību, tas nav atbilstošs. Šajos apstākļos Reģionālās attīstības un valsts pārvaldes ministrija veica finanšu korekciju par 5 % no attiecīgā līguma kopsummas.

7 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 320. lpp.).

8 — Informācija par šo programmu norādīta valsts lietas materiālos un pieejama Komisijas interneta vietnē (http://ec.europa.eu/regional_policy/fr/atlas/programmes/2007–2013/romania/operational-programme-regional-operational-programme?countryCode=RO&regionId= 389) un rumāņu valodā šādā interneta adresē http://www.inforegio.ro/en/regio-2007–2014-en/documente-de-programare.html.

9 — Skat. it īpaši Njamcas teritoriālās vienības padomes 2011. gada maija dokumenta "Achizitie publică de servicii – Achiziţionarea serviciilor de audit în cadrul proiectului: 'Reabilitarea, extinderea şi modernizarea Centrului Şcolar pentru Educaţie Incluzivă Roman" 1.1. punktu. Šis dokuments atrodams valsts lietas materiālos. Attiecībā uz Reģionālās darbības programmas 2007.–2013. gada periodam 3. prioritārā virziena ieviešanu skat. arī rumāņu valodā pieejamā kandidāta ceļveža I.4 sadaļu interneta adresē http://www.inforegio.ro/ro/axa-3.html ar nosaukumu "prioritārā finansējuma joma 3.1.".

31. Lietā C-261/14 finansējuma līguma mērķis ir teritoriālās vienības nozīmes ceļa atjaunošana. Bakeu teritoriālā vienība noorganizēja atklātu iepirkuma procedūru valsts līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai būvniecības darbu veikšanai EUR 2 820 515 vērtībā, kā rezultātā 2009. gada 17. septembrī tika noslēgts būvdarbu izpildes līgums.

32. No Tiesai iesniegtajiem pierādījumiem izriet, ka saistībā ar šo procedūru Bakeu teritoriālā vienība izmantoja nepiemērotas tehniskās specifikācijas, kuras arī tika atzītas par valsts tiesību aktiem neatbilstošām. Šādos apstākļos Reģionālās attīstības un valsts pārvaldes ministrija arī veica finanšu korekciju par 5 % no attiecīgā līguma kopsummas.

33. Njamcas teritoriālā vienība un Bakeu teritoriālā vienība iesniedza prasību pret šiem lēmumiem par finanšu korekcijām. Saistībā ar šiem strīdiem iesniedzējtiesai it īpaši vajadzēja paust savu viedokli par "pārkāpuma" esamību Regulas Nr. 2988/95 izpratnē vai "neatbilstības" esamību Regulas Nr. 1083/2006 izpratnē un attiecīgā gadījumā par vadības iestādes veikto finanšu korekciju būtību.

34. Šauboties par šo regulu interpretāciju, *Curtea de Apel Bacău* (Bakeu Apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus [10]:

"1) Vai tas, ka līgumslēdzēja iestāde, kura ir struktūrfondu saņēmēja, neievēro noteikumus par publiska iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu par vērtību, kas ir mazāka par Direktīvas 2004/18/EK [[11]] 7. panta a) punktā noteikto slieksni, saistībā ar līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu attiecībā uz tādas darbības izpildi, uz kuru attiecas finansējums, ir "pārkāpums" Regulas (EK) Nr. 2988/1995 1. panta izpratnē vai "neatbilstība" Regulas (EK) Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē?

2) Apstiprinošas atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā ir jānosaka, vai Regulas (EK) Nr. 1083/2006 98. panta 2. punkta otrais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstu noteiktās finanšu korekcijas, tās piemērojot attiecībā uz izdevumiem, kuri līdzfinansēti no struktūrfondiem, par noteikumu attiecībā uz valsts iepirkumu līgumiem neievērošanu ir "administratīvi pasākumi" Regulas (EK) Nr. 2988/1995 4. panta izpratnē vai tomēr šīs korekcijas ir "administratīvie sodi" šīs regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir tāda, ka dalībvalstu noteiktās finanšu korekcijas ir administratīvie sodi, ir jānosaka, vai ir piemērojams Regulas (EK) Nr. 2988/1995 2. panta 2. punkta otrajā teikumā minētais princips par saudzīgāka soda piemērošanu ar atpakaļejošu spēku?

4) [Ja uz otro jautājumu tiktu sniegta atbilde, ka dalībvalstu veiktās finanšu korekcijas ir administratīvais sods [12],] vai apstākļos, kad finanšu korekcijas ir piemērotas attiecībā uz izdevumiem, kuri līdzfinansēti no struktūrfondiem, par noteikumu attiecībā uz valsts iepirkumu līgumiem neievērošanu Regulas (EK) Nr. 2988/1995 2. panta 2. punkts kopsakarā ar Regulas (EK) Nr. 1083/2006 98. panta 2. punkta otro teikumu, ņemot vērā arī tiesiskās noteiktības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principus, neļauj dalībvalstij piemērot finanšu korekcijas, ko regulē iekšējs tiesību akts, kurš stājās spēkā pēc tā tiesību akta, kurā ir paredzēts, ka ir noticis iespējamais noteikumu par publiskā iepirkuma līgumiem pārkāpums?"

35. Rakstveida apvērumus iesniedza pamatlietu puses, Rumānijas, Ungārijas un Nīderlandes valdības, kā arī Komisija.

10 — Izņemot pirmo jautājumu, kas attiecas tikai uz lietu C-260/14, iesniedzējtiesa attiecībā uz abām lietām uzdod identiskus jautājumus.

11 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīva par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.).

12 — Es norādu, ka, lai gan šīs norādes nav lietā C-260/14, ceturtā jautājuma redakcijā tā ir tieši norādīta tā paša jautājuma redakcijā, kas uzdots lietā C-261/14. Minētā norāde turklāt pilnīgi atbilst jautājuma būtībai.

III – **Mana analīze**

A – *Par pirmo jautājumu attiecībā uz konkrēto pārkāpumu klasificēšanu par "neatbilstību"*

36. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas noskaidrot, vai tas, ka fondu finansējuma saņēmējs, rīkojoties kā līgumslēdzēja iestāde, saistībā ar valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu tādas darbības veikšanai, ko līdzfinansē struktūrfondi, pārkāpj valsts tiesību aktus, ir "pārkāpums" Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē vai "neatbilstība" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē.

37. Es atgādinu, ka atbilstīgi Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punktam ""pārkāpums" nozīmē Kopienas tiesību normas pārkāpumu, ko rada kāda saimnieciskās darbības subjekta rīcība vai nolaidība, kas kaitē vai varētu kaitēt Kopienu budžetam vai to pārvaldītiem budžetiem, mazinot vai zaudējot ienākumus no Kopienu vārdā tieši izveidotajiem pašu resursiem vai veicot nepamatotus izdevumus".

38. Regulā Nr. 1083/2006 ietvertā neatbilstības definīcija izriet no Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta. Daļēji šie noteikumi ir identiski, jo atbilstīgi Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punktam "neatbilstība" ir "jebkurš Kopienas tiesību aktu pārkāpums, kas noticis saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Eiropas Savienības vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu".

39. Lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, vispirms ir jānosaka, kura no šīm abām regulām ir piemērojama, ciktāl neatbilstības definīcija, ko izmanto Savienības likumdevējs, iekļaujas to noteikumu un principu kopumā, kas raksturīgi jomai, uz kuru attiecas regula.

1) Par piemērojamo regulu

40. Vai attiecīgās darbības ir jāizvērtē atbilstīgi noteikumiem par Savienības finanšu interešu aizsardzību vai tiem, kuri saistīti ar vispārējām tiesību normām attiecībā uz struktūrfondiem?

41. Par šo jautājumu pastāv iedibināta Tiesas judikatūra.

42. Attiecīgās darbības ir jāvērtē, ņemot vērā Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta noteikumus, kas atšķirībā no Regulas Nr. 2988/95 ir nozares regulējums.

43. Spriedumā *Somvao* [13] Tiesa atgādināja Regulas Nr. 2988/95 1. panta 1. punktu un preambulas trešo, ceturto un piekto apsvērumu, lai izdarītu secinājumu par to, ka šajā tekstā ir paredzēti vispārēji noteikumi kontrolēm un sodiem, lai pasargātu Savienības finanšu intereses no pārkāpumiem, ieviešot vienotu tiesību normu kopumu visās jomās, uz kurām attiecas Savienības politikas [14].

44. Ar Regulu Nr. 2988/95 ir noteikti arī vairāki principi, kas ir jāievēro saistībā ar nozaru regulējuma izveidi. Kā izriet no šīs regulas 2. panta 3. punkta un no preambulas trešā, piektā un astotā apsvēruma, tieši saistībā ar nozaru regulējumu, ko izveidojis Savienības likumdevējs atbilstīgi konkrētajām Kopienas politikām, ir noteikta budžeta decentralizētas vadības kārtība, noteikumi un principi, kas piemērojami vadības un kontroles sistēmām valstī, neatbilstīga rīcība, kā arī administratīvie pasākumi un sodi.

13 — C-599/13, EU:C:2014:2462.

14 — 32. un 33. punkts un tajos minētā judikatūra.

45. Kompetentajām valsts iestādēm, lai noteiktu, vai rīcība ir "pārkāpums", ir jāatsaucas uz nozaru tiesību normām, un attiecīgā gadījumā tām nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšana ir jāveic, pamatojoties uz šīm tiesību normām [15].

46. Tas ir Regulas Nr. 1083/2006 priekšmets.

47. Kā izriet no šīs regulas 1. panta ceturtās daļas, tajā ir noteikti struktūrfondu izmantošanas principi, nosakot it īpaši noteikumus attiecībā uz partnerību, plānošanu, izvērtēšanu, precizējot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz darbību kontroli un nosakot principus, kas piemērojami pārkāpumu atklāšanai un labošanai.

48. Jēdziena "pārkāpums" definīcija, kas izriet no Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta, tika pieņemta saskaņotības un juridiskas skaidrības nolūkā attiecībā uz nozaru politikām raksturīgu darbību un principiem [16].

49. Ņemot vērā šos elementus un it īpaši Tiesas pastāvīgo judikatūru, tieši saskaņā ar Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punktu, kas pretēji Regulai Nr. 2988/95 ir nozaru regula, ir jāvērtē, vai attiecīgā prakse pamatlietās ir neatbilstība.

50. Manuprāt, citas interpretācijas rezultātā Regula Nr. 1083/2006 zaudētu savu lietderīgo iedarbību un tiktu radīts kaitējums struktūrfondu pareizai izmantošanai.

51. Pašlaik ir jāpārbauda, vai šī prakse var būt "neatbilstība" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē.

2) Jēdziena "neatbilstība" tvērums Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē

52. Es atgādinu, ka atbilstīgi Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punktam "neatbilstība" ir jebkurš Savienības tiesību aktu pārkāpums, kas noticis saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Savienības vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu.

53. Šādi Savienības likumdevējs definē apstākļus, kādos piemērojamo tiesību aktu pārkāpums var likt dalībvalstīm un Komisijai veikt finanšu korekcijas, kas it īpaši norādītas Regulas Nr. 1083/2006 98.–100. pantā.

54. Šajās lietās jautājums ir, vai attiecīgās darbības, uz kurām neattiecas Direktīvas 2004/18 piemērošanas joma, tomēr var tikt pielīdzinātas Savienības tiesību aktu pārkāpumam.

55. Ir skaidrs, ka darbības, kas finansētas no Savienības budžeta, ir jāveic pilnīgā atbilstībā Savienības tiesību aktiem.

56. Struktūrfondu finansētas darbības saderības ar Savienības tiesību aktiem princips ir pamatprincips, kas nosaka darbības atbilstību Eiropas finansējuma saņemšanai.

57. Šis princips ir noteikts Regulas Nr. 1083/2006 9. panta 5. punktā, kas iekļauts šīs regulas I sadaļā "Atbalsta mērķi un vispārīgi noteikumi". Atbilstīgi šai tiesību normai "struktūrfondu finansētās darbības atbilst Līgumam un saskaņā ar to pieņemtajiem tiesību aktiem".

15 — 37. punkts un tajā minētā judikatūra.

16 — Šajā ziņā skat. zemsvītras piezīmi 1. lpp. Komisijas dokumentā "Vadlīnijas finanšu korekciju noteikšanai, ko publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumu gadījumos piemēro izdevumiem, kurus līdzfinansē no struktūrfondiem un Kohēzijas fonda" (COCOF 07/0037/03).

58. Šis princips ir norādīts arī minētās regulas preambulas 22. apsvērumā. Tas ir pārņemts ERAF finansējuma piešķiršanas konvencijas [17] 11. pantā un, tā kā tas ir viens no galvenajiem finansējuma pieprasījuma elementiem, visos informācijas ceļvežos, kas paredzēti projektu iesniedzējiem [18], kā arī visās finansējuma konvencijās, kas noslēgtas ar fonda finansējuma saņēmējiem.

59. Saistībā ar pamatlietām struktūrfonda finansētas darbības saderības princips ar Savienības tiesību aktiem ir norādīts ceļvedī, kuru izveidojusi Attīstības, publisko darbu un mājokļu ministrija (*Ministerul Dezvoltarii, Lucrărilor Publice şi Locuinţelor*) attiecībā uz Reģionālās darbības programmas 2007.–2013. gada periodam 3. prioritāro virzienu, un it īpaši izriet no atbilstības kritērijiem finansējuma saņemšanai [19].

60. Saskaņā ar šo principu ikvienai darbībai, ko finansē struktūrfondi, un tātad visām ar to saistītajām izmaksām ir jāatbilst Savienības tiesību aktiem un ir jābūt saderīgām ar Savienības likumdevēja īstenotajām politikām un darbībām.

61. Tādējādi, ja saistībā ar kādas darbības īstenošanu, ko līdzfinansē struktūrfondi, šā finansējuma saņēmējs, kas darbojas kā līgumslēdzēja iestāde, neievēro noteikumus par valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kas paredzēti Direktīvā 2004/18 un kas tam ir jāņem vērā, šī darbība var būt "neatbilstība" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē, jo finansējuma saņēmējs neievēro Savienības tiesību aktu normu.

62. Kas notiek, ja tādos apstākļos, kādi ir attiecīgajā pamatlietā, iepirkuma vērtība ir zemāka par Direktīvas 2004/18 [20] 7. pantā noteiktajām robežvērtībām un līdz ar to uz valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu neattiecas šajā tekstā noteiktie noteikumi un principi?

63. Vai uz nolaidību, pienākumu neizpildi vai ļaunprātīgu izmantošanu, ko būtu pieļāvis struktūrfondu līdzekļu saņēmējs, neattiecas "neatbilstību" kvalifikācija Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē, pamatojot ar to, ka šīs darbības nav Savienības tiesību normu pārkāpums?

64. Es tā nedomāju. Uz šādu pienākumu neizpildi "neatbilstības" jēdzienam ir jāattiecas.

65. Pirmkārt, lai arī ir taisnība tas, ka pamatlietās finansējuma saņēmējiem, rīkojoties kā līgumslēdzējai iestādei, iepirkuma vērtības dēļ nebija jāievēro Direktīvā 2004/18 minētie noteikumi, tomēr tāpat kā jebkura valsts tiesību akta gadījumā, kurā paredzēti nosacījumi, kam pakļauta saimnieciskas darbības veikšana, šo valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā ir jāievēro LESD noteiktie principi un jāpakļaujas no tiem izrietošajām prasībām, kas ir precizētas Tiesas judikatūrā.

66. Savienības likumdevējs Direktīvas 2004/18 preambulas 2. apsvērumā precizēja, ka neatkarīgi no summas, par kādu piešķirtas valsts līguma slēgšanas tiesības, ko dalībvalstīs noslēdz valsts, reģionālo vai vietējo varas iestāžu un citu publisko tiesību subjektu uzdevumā, piešķiršanas procedūrā ir jāņem vērā LESD principi, konkrēti, brīva preču aprite, brīva uzņēmējdarbības veikšana un pakalpojumu sniegšanas brīvība, kā arī no tiem izrietošie principi, piemēram, vienlīdzīga attieksme, nediskriminācija, savstarpēja atzīšana, samērīgums un pārskatāmība.

17 — Šīs Konvencijas 11. pantā norādītas neatbilstības, kas var izraisīt daļēju vai pilnīgu finansējuma atmaksu kontroles rezultātā, un to starpā minēta arī Eiropas pienākumu neievērošana.

18 — Skat., piemēram, Informācijas ceļvedi attiecībā uz dokumentu kopumu, lai lūgtu finansējumu no ERAF, šis ceļvedis pieejams Francijas Centrālā reģiona interneta vietnē, tā adrese ir šāda: http://www.europe-centre.eu/fr/53/PO_FEDER_Centre.html.

19 — Skat. otro dokumentu, kas norādīts I.5. sadaļas 9. lpp. zemsvītras piezīmē par atbilstības finansējuma saņemšanai kritērijiem (*Cheltuieli eligibile*), 8. lpp., un II sadaļā 13. lpp. Skat. arī 8. zemsvītras piezīmē norādīto interneta adresi (dokumenta 155. lpp.).

20 — Atbilstīgi šīs direktīvas 7. panta a) un c) punktam to piemēro, pirmkārt, piegādes valsts līgumiem un pakalpojumu valsts līgumiem, kuru lēstā vērtība bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ir vienāda ar vai lielāka par EUR 162 000, un, otrkārt, būvdarbu valsts līgumiem, kuru lēstā vērtība bez PVN ir vienāda ar vai lielāka par EUR 6 242 000.

67. Tādējādi, kā jau Tiesa to vēlreiz atgādināja spriedumā *Impresa Edilux* un *SICEF*[21], šis pienākums ir piemērojams tādu valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai, kuriem ir "zināmas pārrobežu intereses"[22], proti, kas var interesēt uzņēmējus citās dalībvalstīs.

68. Zināmas pārrobežu intereses esamību nosaka, ņemot vērā dažus objektīvus kritērijus, piemēram, līguma ekonomisko nozīmi, tā izpildes vietu vai arī tehniskos raksturojumus[23].

69. Tādēļ šajās lietās iesniedzējtiesai ir detalizēti jānovērtē visi būtiskie fakti, kas ir tās rīcībā, lai noteiktu, vai attiecīgie iepirkumi izraisīja šādu interesi[24].

70. Manuprāt un ņemot vērā dažus manā rīcībā esošos faktus, ir maz ticams, ka Njamcas teritoriālās vienības piešķirtās valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesības (lieta C-260/14) varētu interesēt uzņēmumus, kas dibināti citās dalībvalstīs, ņemot vērā līguma mazo ekonomisko nozīmi un tā izpildes vietu. Pjatras Njamcas (*Piatra Neamț*) pilsēta (Rumānija) atrodas 433 km attālumā no Bulgārijas robežas, un līguma summa bija EUR 19 410.

71. Turpretī mans viedoklis nav tik nepārprotams attiecībā uz Bakeu teritoriālās vienības piešķirtajām valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesībām (lieta C-261/14). Lai gan Bakeu pilsēta atrodas aptuveni 370 km attālumā no Bulgārijas robežas, tomēr līguma summa ir EUR 2 820 515. Tā ir ievērojama summa. Nav izslēgts, ka it īpaši Bulgārijā dibinātie uzņēmumi būtu izrādījuši interesi.

72. Pieņemot, ka iesniedzējtiesai būtu jāuzskata, ka viens vai otrs no šiem valsts iepirkumiem varētu interesēt uzņēmumus, kuri veic uzņēmējdarbību citās dalībvalstīs, attiecīgo pienākumu neizpilde tad varētu būt "neatbilstība" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē, jo tie ir LESD noteikto principu pārkāpums. Iesniedzējtiesai tomēr būtu jāpārbauda, vai šīs darbības patiešām ir kaitējušas Savienības vispārējam budžetam, prasot segt nepamatotus izdevumus.

73. Otrkārt, ir jāatceras, ka neatkarīgi no pārkāpuma veida nelikumība ir izdarīta saistībā ar darbību, kura saņēmusi Eiropas finansējumu. Šā finansējuma dēļ uz darbību, tāpat kā uz visām valsts tiesību normām, kas piemērojamas šai darbībai, attiecas Savienības tiesību aktu piemērošanas joma.

74. Tāpēc es uzskatu, ka kritērijs – Savienības tiesību aktu pārkāpums – ir jāinterpretē plaši, lai tas attiektos uz Savienības tiesību aktu pārkāpumiem *stricto sensu*, kā arī uz to valsts tiesību aktu neizpildi, kas attiecas uz Savienības tiesību piemērošanu.

75. Regulas Nr. 1083/2006 mērķis un struktūra turklāt liecina par labu šādai interpretācijai.

76. ERAF, kas iegulda Savienības finanses, pamatā, pirmkārt, ir pareizas finanšu vadības princips, kas prasa, lai budžeta apropriācijas tiktu izmantotas atbilstīgi saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principiem.

21 — C-425/14, EU:C:2015:721.

22 — 21. punkts un tajā minētā judikatūra. Šo judikatūru Komisija minēja Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi, 1.3. punktā (OV 2006, C 179, 2. lpp.), kā arī iepriekš minēto Komisijas vadlīniju Struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansētajām izmaksām piemērojamo finanšu korekciju noteikšanai publiskā iepirkuma noteikumu neizpildes gadījumā 11. lpp.

23 — Spriedumi *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce* u.c (C-159/11, EU:C:2012:817, 23. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *Belgacom* (C-221/12, EU:C:2013:736, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 — Spriedums *Belgacom* (C-221/12, EU:C:2013:736, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

77. Šis princips, kas piemērojams visām budžeta jomām, ko pārvalda ar dalītu vadību, ir noteikts LESD 317. pantā [25] un ir atzīts pastāvīgajā judikatūrā [26]. Tas ir viens no pamatprincipiem, kas ir Regulas Nr. 2988/95 pamatā, un tā tvērums tika noteikts ar Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam [27], II sadaļas 7. nodaļu, it īpaši tās 27. pantu.

78. Atbilstīgi labas finanšu vadības principam noteikumu, kas izvirzīti saistībā ar Regulu Nr. 1083/2006, mērķis ir nodrošināt, ka struktūrfondi tiek izmantoti likumīgi un pareizi, lai, pirmkārt, aizstāvētu Savienības finanšu intereses un, otrkārt, lai nodrošinātu darbības programmu efektīvu ieviešanu [28].

79. Šo mērķi var sasniegt tikai tad, ja struktūrfondu finansējums paredzēts tādām darbībām un izdevumiem, kuru likumību nevar apšaubīt ne attiecībā uz Savienības tiesību aktiem, ne attiecībā uz valstu tiesību aktiem. Tikai ar tādu nosacījumu var nodrošināt struktūrfondu darbības efektivitāti, izvairoties no tā, ka tie finansē krāpnieciskas darbības, kas dažkārt izpaužas kā favorītisms un korupcija.

80. Saistībā ar konkrēto iepirkuma procedūru es nevaru izslēgt, ka, izmantojot tik stingrus atlases kritērijus, kas ir pretrunā valsts noteikumiem attiecībā uz valsts pasūtījumu, finansējuma saņēmējiem, rīkojoties kā līgumslēdzējai iestādei, nebija nodoma izslēgt dažus pretendentus no līdzdalības iepirkuma procedūrā vai, gluži otrādi, kādam no viņiem piešķirt privilēģijas. Protams, šie kritēriji dažiem saimnieciskās darbības veicējiem neļāva pretendēt konkrētajās iepirkuma procedūrās vai tos atturēja no piedalīšanās tajās un tādējādi ievērojami samazināja to saimnieciskās darbības veicēju skaitu, kas spēj īstenot pasūtījumu. Šādās situācijās, kas īpaši bieži sastopamas tad, kad runa ir par valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu [29], konkrētās atlases kritēriji var radīt nepamatotas priekšrocības kādam uzņēmumam, kas ir pretrunā pašam Eiropas finansējuma priekšmetam. Šādos apstākļos valsts tiesību aktu neievērošana ir darbība, kas var kaitēt Savienības finanšu interesēm, tāpat kā darbība, ar kuru tiek pārkāpti Savienības tiesību akti. Tiesa sprieduma *Baltlanta* [30] 45. punktā precizēja, ka Savienības vispārējais budžets ir jāaizsargā "pret jebkādu rīcību vai bezdarbību, kas varētu radīt tam zaudējumus". Iespējams, vienīgā atšķirība ir pārkāpuma smagumā, no tā izrietošo finansiālo seku nozīmīgumā un veicamo finanšu korekciju intensitātē.

81. Katrā ziņā un atbilstīgi principam *fraus omnia corrumpit* valsts tiesību aktu neievērošana radīs situāciju, ka darbība nebūs atbilstīga Eiropas finansējuma saņemšanai.

82. Lai pasargātu Savienības finanšu intereses no jebkādas krāpšanās un lai nodrošinātu pilnīgu Savienības likumdevēja izvirzīto mērķu sasniegšanu saistībā ar atbalstu no struktūrfondiem, par valsts tiesību aktu neievērošanu saistībā ar darbību, kura saņem līdzfinansējumu, ir jāsaņem sods, tāpat kā sodu saņem par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, un tāpēc to var kvalificēt kā "neatbilstību" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē.

25 — Atbilstīgi LESD 317. panta pirmajai daļai "atbilstīgi regulām, kas pieņemtas saskaņā ar 322. pantu, Komisija saskaņā ar apropriāciju apjomu sadarbībā ar dalībvalstīm uzņemas atbildību par budžeta izpildi, ievērojot pareizas finanšu vadības principus. Dalībvalstis sadarbojas ar Komisiju, lai nodrošinātu to, ka apropriācijas izmanto saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem".

26 — Skat. it īpaši spriedumu Īrija/Komisija (C-199/03, EU:C:2005:548, 25. punkts).

27 — OV L 248, 1. lpp. **Regula, kas grozīta ar Padomes 2006. gada 13. decembra Regulu (EK, Euratom) Nr. 1995/2006 (OV L 390, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1605/2002"**).

28 — Sk. it īpaši šīs regulas preambulas 61. un 66. apsvērumu.

29 — Skat. Eiropas Savienības Revīzijas Palātas ziņojumu "ES naudas optimāla izmantošana: vispārējā stāvokļa apraksts par risku, kādam pakļauta ES budžeta finansiālā pārvaldība", *Eiropas Savienības Publikāciju birojs*, 2014, īpaši 100. lpp., 14. punkts.

30 — C-410/13, EU:C:2014:2134. Lietā, kurā pieņemts šis spriedums, Tiesai bija jāinterpretē jēdziens "pārkāpums" Regulas Nr. 1260/1999 par finanšu kontroli, kas jāveic dalībvalstīm attiecībā uz atbalstu no struktūrfondiem, 38. panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratnē (šie noteikumi, kas iekļauti šajā tiesību normā, tagad minēti Regulas Nr. 1083/2006 60. un 61. pantā).

83. Tieši ņemot vērā šos mērķus, Tiesa sprieduma *Baltlanta* (C-410/13, EU:C:2014:2134) 48. punktā nolēma, ka "jēdziens "pārkāpums" attiecas uz Savienības fondu prettiesisku izmantošanu". Savienības fondu prettiesiska izmantošana var izrietēt ne vien no Savienības tiesību normu neievērošanas, bet arī no valsts tiesību normu pārkāpumiem.

84. Plaša un operatīva Savienības tiesību normu pārkāpuma kritērija interpretācija nepieciešama arī attiecībā uz Regulas Nr. 1083/2006 sistēmu un it īpaši attiecībā uz tām vadības un kontroles sistēmām, ko valsts ievieš.

85. Lai pārliecinātos, ka struktūrfondi tiek izmantoti efektīvi un pareizi, dalībvalstīm atbilstīgi pareizas finanšu pārvaldības principam [31] ir pienākums ieviest labi funkcionējošas vadības un kontroles sistēmas, kas var nodrošināt, ka fondu saņēmējs ir izpildījis tos pienākumus, kas dod tam tiesības saņemt finansiālo palīdzību, kura paredzēta atbilstīgi piemērojamajiem Savienības un valsts tiesību aktiem [32].

86. Regulas Nr. 1083/2006 60. panta a) un b) punktā ir precizēts, ka atbilstīgi pareizas finanšu pārvaldības principam vadošās iestādes atbildība ir, pirmkārt, raudzīties, lai šīs darbības "visā īstenošanas laikā atbilst spēkā esošajiem Kopienas un attiecīgās valsts noteikumiem", un, otrkārt, pārbaudīt, vai atbalsta saņēmēju deklarētie izdevumi "atbilst Kopienas un attiecīgās valsts noteikumiem".

87. Tāpat šīs regulas 61. panta b) punkta ii) apakšpunktā precizēts, ka darbības programmas sertifikācijas iestādes atbildībā ir apstiprināt, ka "deklarētie izdevumi atbilst spēkā esošajiem Kopienas un attiecīgās valsts noteikumiem un ir veikti saistībā ar darbībām, kas finansēšanai izraudzītas saskaņā ar programmai piemērojamiem kritērijiem un ievērojot Kopienas un attiecīgās valsts noteikumus".

88. Tādi paši pienākumi atbilstīgi minētās regulas 62. panta 1. punktam, skatot to kopā ar Regulas Nr. 1828/2006 16. panta 2. punktu, ir revīzijas iestādei.

89. Tā kā darbības atbilstība spēkā esošajiem Kopienas un valsts noteikumiem ir nosacījums, lai būtu tiesības par darbību saņemt finansējumu, dalībvalstīm tad, kad tās konstatē pārkāpumus Savienības tiesību normu vai valsts tiesību aktu piemērošanā, Eiropas finansējums ir pilnībā vai daļēji jāpārtrauc.

90. To finanšu korekciju, kuras tām atbilstīgi Regulas Nr. 1083/2006 98. pantam ir jāveic, mērķis turklāt ir "atjaunot situāciju, kurā visi izdevumi, kuriem lūgts struktūrfondu līdzfinansējums, ir likumīgi un pareizi atbilstīgi spēkā esošajiem noteikumiem un tiesību normām valsts un Savienības līmenī" [33].

31 — Skat. spriedumu Itālija/Komisija (T-308/05, EU:T:2007:382, 109. punkts).

32 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Baltlanta* (C-410/13, EU:C:2014:2134), kurā Tiesa tieši atsaucās uz 4. pantu Komisijas 2001. gada 2. marta Regulā (EK) Nr. 438/2001, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1260/1999 attiecībā uz vadības un kontroles sistēmām, ko piemēro no struktūrfondiem piešķirtajai palīdzībai (OV L 63, 21. lpp.). Šajā 4. pantā ļoti skaidri precizēts, ka vadības un kontroles sistēmās saistībā ar darbības programmas ieviešanu jāparedz procedūras, kas ļauj nodrošināt to, ka līdzfinansēto pakalpojumu īstenošanā jāievēro spēkā esošie Kopienas un valsts noteikumi, kas it īpaši attiecas uz izdevumu atbilstību, lai to segšanai varētu saņemt atbalstu no struktūrfondiem saskaņā ar attiecīgo palīdzību un noteikumiem par valsts pasūtījumu. Tā kā Regula Nr. 1260/1999 un Regula Nr. 438/2001 ar Regulu Nr. 1083/2006 ir atceltas, šie noteikumi iekļauti šīs pēdējās minētās regulas 60. un 61. pantā.

33 — Skat. preambulas 3. apsvērumu Komisijas 2011. gada 19. oktobra lēmumā par virzienu apstiprināšanu, nosakot principus, kritērijus un indikatīvo procentuālo attiecību aprēķinus, lai noteiktu Komisijas piemērotās finanšu korekcijas atbilstīgi Regulas Nr. 1083/2006 99. un 100. pantam. (C(2011) 7321, galīgā redakcija). Skat. arī 2. lpp. pamatnostādnēs, kas nosaka principus, kritērijus un indikatīvās tabulas, kuri jāpiemēro Komisijas dienestiem, lai noteiktu Regulas (EK) Nr. 1260/1999 39. panta 3. punktā paredzēto finanšu korekciju (C(2001) 476).

91. Kā es konstatēju, tās kontroles mērķis, kas ir jāveic dalībvalstīm, ir nodrošināt visu darbību likumību un atbilstību [34] ne vien attiecībā uz Savienības tiesību aktiem, bet arī attiecībā uz valsts tiesību aktiem visos aspektos – gan administratīvajos, gan finanšu, gan tehniskajos, gan fiziskajos [35].

92. Šajā kontekstā "neatbilstības" jēdziena tvēruma attiecināšana tikai uz "Savienības tiesību aktu" neievērošanu *stricto sensu*, manuprāt, būtu pretrunīga, un turklāt tā varētu saistībā ar Regulu Nr. 1083/2006 ieviestās kontroles procedūras padarīt par tādām, kurām nav efektīvas iedarbības.

93. Turklāt tāda interpretācija man šķiet mākslīga. Elementu kopums, kurus es minēju, norāda uz to, ka līdzfinansējums piedalās vienotā un nedalāmā darbībā, kuras likumība uztverama tikai kopumā, proti, saistībā ar Savienības tiesību noteikumiem "un" piemērojamajiem valsts tiesību aktiem. Ja darbība tiek veikta vai izdevumi segti, pārkāpjot valsts tiesību noteikumus, šī darbība vairs nav atbilstīga ERAF finansējuma saņemšanai. Kopienas un valsts noteikumu ievērošanai ir viens mērķis. Nebūtu nekādas jēgas šķirot neizpildi atkarībā no tā, vai tā attiecas uz Savienības tiesību aktu piemērošanas jomu vai uz valsts tiesību aktiem.

94. Šie elementi, kas saistīti ar pašu Regulas Nr. 1083/2006 sistēmu, apstiprina kritērija, kas saistīts ar Savienības tiesību aktu pārkāpumu, plašu interpretāciju, interpretējot to kā kritēriju, kas attiecas ne tikai uz Savienības tiesību aktu pārkāpumu, bet arī uz to valsts tiesību normu pārkāpumu, kuras attiecas uz Savienības tiesību aktu piemērošanas jomu.

95. Turklāt šāda interpretācija tikai paātrina Savienības likumdevēja Regulā Nr. 1303/2013 izdarīto grozījumu ieviešanu, it īpaši saistībā ar "pārkāpuma" jēdziena definīciju.

96. Atgādinu, ka no 2014. gada 1. janvāra ar šo regulu tiek atcelta Regula Nr. 1083/2006.

97. Regulas Nr. 1303/2013 2. panta 36. punktā norādītais jēdziens "pārkāpums" turpmāk ir "jebkurš Savienības tiesību akta *vai valsts tiesību akta pārkāpums saistībā ar tā piemērošanu*" [36].

98. Darbības atbilstības princips, kas noteikts šīs regulas 6. pantā "Atbilstība Savienības un valstu tiesību aktiem", tagad paredz, ka struktūrfondu atbalstītās darbības "atbilst piemērojamiem Savienības tiesību aktiem *un valstu tiesību aktiem, kas attiecas uz tā piemērošanu*" [37].

99. Turklāt vadības un kontroles iestādēm tagad atbilstīgi minētās regulas 125. panta 4. punkta a) apakšpunktam ir jāpārbauda, vai līdzfinansētie izstrādājumi un pakalpojumi ir piegādāti un sniegti un vai izdevumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem, darbības programmai un darbības atbalsta nosacījumiem.

100. "Valsts tiesību akti, kas attiecas uz [Savienības tiesību aktu] piemērošanu", ir viss juridisko iekšējo noteikumu kopums, lai piemērotu un īstenotu Savienības tiesību aktus. Šis izteiciens attiecas ne vien uz tiesību aktiem, kuri sagatavoti Savienības tiesību aktu transponēšanas rezultātā, bet arī uz visu to tiesību aktu kopumu, kas paredzēti, lai valsts līmenī ieviestu Savienības tiesību aktus, piemēram, uz valstu tiesību aktiem, ar kuriem nosaka izdevumu atbilstību Eiropas finansējuma saņemšanai.

34 — Skat. Regulas Nr. 1083/2006 preambulas 66. apsvērumu. Skat. arī Regulas Nr. 1605/2002 28.a panta 2. punkta d) apakšpunktu un 53.b panta 2. punktu (59. panta 2. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 1. lpp.)), kā arī Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Dalībvalstu un Komisijas attiecīgie pienākumi struktūrfondu un Kohēzijas fonda dalītā vadībā. Pašreizējā situācija un perspektīvas jaunajā plānošanas periodā pēc 2006. gada" (COM(2004) 580, galīgā redakcija).

35 — Regulas Nr. 1828/2006 13. panta 2. punkts.

36 — Mans izcēlums.

37 — Turpat.

101. Tāpēc, ņemot vērā visus šos elementus, es uzskatu, ka tas, ka līgumslēdzēja iestāde, kas saņem finansējumu no struktūrfondiem, neievēro valsts noteikumus par valsts iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, piešķirot šīs tiesības, lai īstenotu subsidētu darbību, var būt "neatbilstība" Regulas Nr. 1083/2006 2. panta 7. punkta izpratnē, ciktāl šīs darbības rezultātā ir nodarīts vai var tikt nodarīts kaitējums Savienības vispārējam budžetam, prasot segt nepamatotus izdevumus.

B – *Par otro jautājumu attiecībā uz finanšu korekciju būtību*

102. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot to finanšu korekciju būtību, kas dalībvalstīm ir jāveic atbilstīgi Regulas Nr. 1083/2006 98. panta 2. punkta pirmajai daļai.

103. Atbilstīgi šai normai "dalībvalsts veic vajadzīgās finanšu korekcijas saistībā ar konkrētām vai sistemātiskām neatbilstībām, kas konstatētas darbībās vai darbības programmās. Dalībvalsts veiktās korekcijas izpaužas kā visa vai daļēja valsts ieguldījuma darbības programmā atcelšana. Dalībvalsts ņem vērā neatbilstību būtību un nopietnību un Fondam nodarītos finansiālos zaudējumus".

104. Iesniedzējtiesa it īpaši vēlas zināt, vai šīs korekcijas ir "administratīvs pasākums" Regulas Nr. 2988/95 4. panta izpratnē vai "administratīvs sods" šīs regulas 5. panta [1. punkta] c) apakšpunkta izpratnē.

105. Tiesa jau vairakkārt ir precizējusi, ka "pienākum[s] [atgūt labumu, kas saņemts nepamatoti, izmantojot ļaunprātīgus paņēmienus,] ir nevis sods, bet gan tikai sekas konstatācijai, ka nosacījumi, kas vajadzīgi, lai iegūtu no Savienības tiesiskā regulējuma izrietošo labumu, nav tikuši ievēroti, līdz ar to padarot saņemto labumu par nepamatotu" [38].

106. Es neredzu nekādu iemeslu neņemt vērā šo judikatūru.

107. Tādēļ es ierosinu Tiesai nospriest, ka Regulas Nr. 1083/2006 98. panta 2. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka finanšu korekcijas, kas dalībvalstīm ir jāveic tāda pārkāpuma dēļ, kas skar līdzfinansētu darbību, ir "administratīvs pasākums" Regulas Nr. 2988/95 4. panta izpratnē.

108. Ņemot vērā atbildi, kuru es ierosinu sniegt, nav jāskata trešais un ceturtais iesniedzējtiesas uzdotais jautājums. Kā izriet no šo jautājumu redakcijas un no iesniedzējtiesas lēmuma pamatojuma, *Curtea de Apel Bacău* (Bakeu Apelācijas tiesa) ir uzdevusi minētos jautājumus, pieņemot, ka Tiesa uzskatītu, ka atbilstīgi Regulas Nr. 1083/2006 98. panta 2. punkta pirmajai daļai dalībvalstu noteiktās finanšu korekcijas ir "administratīvi sodi" Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punkta izpratnē.

IV – **Secinājumi**

109. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *Curtea de Apel Bacău* (Bakeu Apelācijas tiesa) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) tas, ka līgumslēdzēja iestāde, kas saņem struktūrfondu finansējumu, piešķirot līguma slēgšanas tiesības, lai veiktu subsidētu darbību, neievēro valsts noteikumus par valsts līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, var būt "neatbilstība" Padomes 2006. gada 11. jūlija Regulas (EK) Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999, 2. panta 7. punkta izpratnē, ciktāl šīs darbības rezultātā ir nodarīts kaitējums vai varētu nodarīt kaitējumu Eiropas Savienības vispārējam budžetam, prasot segt nepamatotus izdevumus;

38 — Skat. spriedumu *Somvao* (C-599/13, EU:C:2014:2462, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

2) Regulas Nr. 1083/2006 98. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka finanšu korekcijas, kas dalībvalstīm tādu neatbilstību dēļ, kuras skar līdzfinansēto darbību, ir jāveic, ir "administratīvs pasākums" Padomes 1995. gada 18. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību 4. panta izpratnē.